

॥ ६० ॥ व्यक्तदर्शनं ॥ उद्बुद्धबोधं ॥ ६१ ॥ नवयं गुप्तवधरूपाकृत्यकारित्वेन चिंत्याः ॥ नाप्यात्मा भ्रातृभार्यापहरणरूपाकृत्यकारित्वेन तत्रहेतुर्वयमित्यादि ॥ भवद्विशेषणं त्वदपेक्षया विशेषेण विशेषज्ञत्वेन धर्मतो धर्मशास्त्रमार्गेण ॥ कृते त्वत्कृतपापे स्वकृतवधयोक्तत्वरूपे व्यापारे च निश्चयोऽत्रपापेऽयमेवदंडइति निश्चयोयेषां तादृशाः ॥ ॥ ६२ ॥ अत्रार्थेस्मृतिमुपन्यस्यति ॥ दंष्ट्रेयइति ॥ कार्यकारणेतिभावप्रधानो निर्देशः ॥ कार्यत्वं दंष्ट्रत्वं कारणत्वं दंडयितृत्वं ताभ्यां सिद्धार्थौ निष्पन्नपरलोकप्रयोजनौ ॥ अतएव नावसीदतः ॥ एवं न्याय्यदंडकर्तृत्वान्नाहमकृत्यकारी जातदंष्ट्रत्वाच्च त्वमपि नतथेतिभावः ॥ ६३ ॥ तदेवाह ॥ स्वां प्रकृतिं स्वकीयं शुद्धस्वभावत्वं ॥ दंड

सुग्रीवेणसहभ्रात्राद्वंद्वयुद्धमुपागतः ॥ इत्युक्त्वावानरोरामं विररामहरीश्वरः ॥ ६० ॥ सतमाश्वासयद्रामोवालिनं व्यक्तदर्शनं ॥ साधु संतमयावाचा धर्मतत्त्वार्थयुक्तया ॥ ६१ ॥ नवयं भवता चिंत्यानाप्यात्मा हरिसत्तम ॥ वयं भवद्विशेषेण धर्मतः कृतनिश्चयाः ॥ ६२ ॥ दंष्ट्रेयः पातयेदंडं दंष्ट्रो यश्चापि दंष्ट्रते ॥ कार्यकारणसिद्धार्थावुभौ तौ नावसीदतः ॥ ६३ ॥ तद्भवान्दंडसंयोगादस्माद्विगतकल्मषः ॥ गतः स्वां प्रकृतिं धर्म्यां दंडदिष्टेन वर्त्मना ॥ ६४ ॥ त्यजशोकं च मोहं च भयं च हृदये स्थितं ॥ त्वया विधानं हर्यग्न्यनशक्यमतिवर्तितुं ॥ ६५ ॥ यथा त्वय्यंगदो नित्यं वर्ततेवानरेश्वर ॥ तथा वर्तेत सुग्रीवे मयि चापि न संशयः ॥ ६६ ॥ सतस्य वाक्यं मधुरं महात्मनः समाहितं धर्मपथा नुवर्तितं ॥ निशम्य रामस्य रणावमर्दिनो वचः सुयुक्तं निजगादवानरः ॥ ६७ ॥ शराभितप्तेन विचेतसामया प्रभापितस्त्वं यदजानता विभो ॥ इदं महेंद्रोपमभीमविक्रमप्रसादितस्त्वं क्षम मेहरीश्वर ॥ ६८ ॥ दिष्टेन दंडबोधकशास्त्रोक्तेन मार्गेण ॥ ६४ ॥ भयं भ्रातृभार्याहरणकर्मजनितनर

कभयं ॥ मद्रूपणनिमित्तपरलोकभयं च दंडेन कर्मणो नाशात् ॥ मद्रूपणस्य मया क्षांतत्वाच्च शोकमोहौ तारातारेयविषयौ ॥ विधानं प्राग्भावीयं कर्म ॥ अत्रांते दंडस्यैव संहारात्तिरश्चामपि ज्ञानवतां शास्त्रार्थधिकारो दृढः कृतइति बोध्यं ॥ ६५ ॥ तथा वर्तेत पितृवदेव तं पालयिष्यावइतिभावः अस्मत्तत्तथावृत्तिं प्राप्नुयादित्यक्षरार्थः ॥ ६६ ॥ तस्य वाक्यं ॥ आत्मनः सुगतेः पुत्रपालनस्य च प्रतिपादकं ॥ ६७ ॥ इदं प्रभाषणं ॥ ६८ ॥